

Dades de l'assignatura

Any acadèmic	Codi d'assignatura	Nom	Crèdits	Plans on pertany	Idiomes
2010 - 2011	101706	Intervenció en alteracions del llenguatge oral i escrit	9	828 - Graduat en Logopèdia	Català, Castellà

Professor/a de contacte

Nom: Encarna Pérez Pérez
Departament: PSICOLOGIA BÀSICA, EVOLUTIVA I DE L'EDUC
Despatx: N/D
Adreça de correu: Encarna.Perez@uab.cat

Prerequisits

Pel correcte desenvolupament de l'assignatura, l'alumnat requerirà dels coneixements d'assignatures prèvies:

- Adquisició i processament del llenguatge.
- Lingüística aplicada a les patologies del llenguatge.
- Trastorns i Avaluació de l'adquisició del llenguatge oral i escrit.

Contextualització i objectius

Portar a terme la intervenció en un infant amb una dificultat evolutiva del llenguatge oral i escrit, requerirà que decideixis quins objectius treballar i com prioritzar-los i seqüenciar-los al llarg de tot el procés que desenvolupis. També hauràs de dissenyar la intervenció, seleccionant les activitats, els materials i els ajuts necessaris perquè l'infant pugui construir el seu llenguatge. Aquest procés de presa de decisions sobre què i com treballar requereix tenir uns coneixements que són els continguts d'aquesta assignatura. Però també serà necessari recuperar d'altres coneixements que ja has estudiat en assignatures anteriors. Com concretar tots els coneixements, nous i antics, per a dissenyar i realitzar la intervenció, ho farem a l'assignatura que ara comencem.

El nostre treball, però, no pot donar-se en un context aïllat. És necessari situar-lo en la quotidianitat de l'infant per tal que els resultats de la intervenció es generalitzin cap a un conjunt més ampli de persones i situacions. Per això, cal fer partícip l'entorn natural de l'infant: la família i l'escola. Hauràs de potenciar aquesta participació i, en alguns casos, crear-la per tal que es dugui a terme adequadament.

La finalitat de l'assignatura és la de proporcionar-te les eines necessàries per a què com a futur logopeda puguis intervenir en les dificultats evolutives del llenguatge oral i escrit. Els objectius proposats són:

Conèixer els models teòrics sobre intervenció en el llenguatge oral i escrit.

- Conèixer les aportacions teòriques que permetran decidir què i com intervenir, en funció dels nivells del llenguatge i de les dificultats infantils.
- Prioritzar i seqüenciar els objectius de la intervenció.
- Analitzar processos d'intervenció.
- Elaborar programes de intervenció per a les dificultats del llenguatge oral i escrit.
- Reflexionar sobre les variables que influeixen en el tractament.
- Entendre el treball del logopeda des de la perspectiva de la multidisciplinarietat.

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Codi	Tipus	Nom de la competència	Resultats d'aprenentatge
1433:E07	E	Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.	1433:E07.05 - Seleccionar i aplicar les tècniques específiques d'intervenció adequades per a les alteracions del llenguatge oral o escrit.

1433:E08	E	Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.	1433:E08.01 - Dissenyar un pla d'intervenció logopèdic de diferents casos pràctics amb alteracions en l'adquisició de llenguatge oral o escrit. 1433:E08.02 - Definir els objectius, les tècniques i els recursos adequats per elaborar un tractament logopèdic amb alteracions en l'adquisició de llenguatge oral o escrit.
1433:E14	E	Actuar d'acord amb el codi deontològic de la professió: respectar el secret professional, aplicar criteris professionals de finalització i derivació dels tractaments.	1433:E14.01 - Identificar les situacions que requereixen derivar el pacient a altres especialistes. 1433:E14.02 - Especificar criteris de finalització del tractament en els projectes d'intervenció.
1433:T02	T	Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.	1433:T02.00 - Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.
1433:T06	T	Dissenyar i gestionar projectes.	1433:T06.00 - Dissenyar i gestionar projectes.
1433:T12	T	Treballar en equips intradisciplinaris i interdisciplinaris.	1433:T12.00 - Treballar en equips intradisciplinaris i interdisciplinaris.
1433:T13	T	Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.	1433:T13.00 - Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.

Continguts de l'assignatura

<p>La intervenció en el llenguatge oral i escrit: Introducció. Els models d'intervenció. Les aportacions per a la selecció dels objectius de la intervenció.</p> <p>Els criteris per a la presa de decisions: què i com intervenir. La prioritització i la seqüenciació dels objectius. Les activitats i els materials. Les estratègies per a la intervenció. L'entorn de la intervenció.</p> <p>La intervenció en els nivells del llenguatge oral: objectius, activitats, materials i estratègies. La intervenció en la comunicació. La intervenció en la comprensió. La intervenció en l'organització lèxica. La intervenció en l'organització morfosintàctica. La intervenció en l'ús del llenguatge.</p> <p>La intervenció en les dificultats evolutives del llenguatge oral: casos pràctics</p> <p>Programa per a la intervenció en l'escriptura i la lectura: PROGRAMA A.CO.S.</p> <p>La intervenció en les alteracions del llenguatge escrit: casos pràctics.</p>
--

Metodologia docent i activitats formatives

A nivell metodològic, l'assignatura requerirà el treball individual de lectures obligades i la realització d'activitats pràctiques. Però al ser una assignatura molt pràctica, serà important el treball en grup d'anàlisi de casos i de discussió conjunta. Per tant, el desenvolupament de l'assignatura es realitzarà a partir de classes magistrals, treball cooperatiu, sessions pràctiques, tutories dels grups, estudi de casos, lectura d'articles.

Tipus	Activitat	Hores	Resultats d'aprenentatge
Dirigida	Classes teòriques	30	1433:E07.05 1433:E08.02 1433:E14.01 1433:E14.02
Autònoma	Estudi autònom	56	1433:E07.05 1433:E08.02 1433:E14.01 1433:E14.02 1433:T02.00 1433:T06.00
Autònoma	Projectes d'intervenció de casos pràctics	67	1433:E08.01 1433:T06.00 1433:T12.00 1433:T13.00
Dirigida	Seminaris de discussió conjunta de casos pràctics	22	1433:E08.02 1433:T12.00

Dirigida	Seminaris de petits grups d'elaboració de projectes d'intervenció	29	1433:E08.01 1433:T02.00 1433:T06.00 1433:T12.00
Supervisada	Tutories en petits grups	12	1433:E08.01 1433:T06.00

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades mitjançant: exàmens escrits i lliurament d'activitats pràctiques.

El sistema d'avaluació s'organitza en tres mòduls, cada un dels quals tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

- Mòdul de lliurament de treballs en grup: 40% de la nota, a partir del 4. S'hauran de lliurar tots els treballs per que aquest mòdul s'avalui. En cas de no presentar alguns dels treballs, el mòdul s'avaluarà com a no presentat.
- Mòdul de proves escrites: avaluació continuada que suposa un 50% de la nota a partir d'una nota del 4.
- Mòdul de presentacions i discussions de casos en l'aula: 10% de la nota a partir del 4.

En cas de suspendre les proves escrites, la nota dels treballs es guardaran pel curs següent sempre que no hagin canvis de l'estructura dels treballs en el curs següent i a partir d'una nota de 7.

Activitat	Hores	Pes	Resultats d'aprenentatge
Mòdul de lliurament de treballs en grup	5	40% de la nota, a partir del 4. En cas de no presentar algun treball, el modul s'avaluarà com a No Presentat	1433:E08.01 1433:T02.00 1433:T06.00 1433:T12.00 1433:T13.00
Mòdul de proves escrites: avaluació continuada	4	50% de la nota a partir d'una nota del 4.	1433:E07.05 1433:E08.02 1433:E14.01 1433:E14.02 1433:T12.00

Bibliografia i enllaços web

AGUADO G. (1999). Trastorno específico del lenguaje. Aljibe. Málaga.

CLEMENTE, M. (2008). Enseñar a leer. Bases teóricas y propuestas prácticas. Pirámide. Madrid.

GIRÓ, M.; GONZÁLEZ, C.; PÉREZ PÉREZ, E. (2003). Intervención en un caso con Trastorno Específico del Lenguaje (4-6 años). Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología. Vol. XXIII. Octubre-Diciembre.

GRÀCIA M., DEL RIO, MJ (1998). Intervención naturalista en la comunicación y el lenguaje para familias de niños pequeños. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología Vol. XVIII. Nº 1. 19-30.

LEAL A. (1983) La representación gráfica de los sonidos y el paso del símbolo al signo. En: Moreno, M.: La Pedagogía Operatoria. Laia. Barcelona

PEREZ PÉREZ, E. (2008). La valoració de les dificultats de lectura i d'escriptura mitjançant els perfils. Revista Suports, vol. 12, nº 2 pp 96-107, tardor de 2008.

PÉREZ PÉREZ, E; GIRÓ, M. (2002) Intervención en un caso con dificultades del lenguaje (4-6 años) Monográfico: El Trastorno del Lenguaje. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología. Vol. XXII. Abril-Junio.

VILASECA, R. (2002). La intervención logopédica en niños con dificultades en el área del lenguaje y de la comunicación: un enfoque naturalista. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología Vol. XXII. Julio-Septiembre.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- ACOSTA, V.M.; MORENO, A.M. (1999). Dificultades del llenguatge en ambients educatius. Del Retraso al Trastorno Específico del Lenguaje. Masson. Barcelona.
- BERKO, J; BERNSTEIN, N. (1999). *Psicolingüística*. McGraw Hill. Madrid.
- BUISÁN C. Diagnóstico y predicción de la adquisición del grafismo. Barcelona: Cedecs Psicopedagogía 1996
- CLEMENTE M., DOMÍNGUEZ A.B. (2003) La enseñanza de la lectura. Pirámide. Madrid.
- COLOMER T., CAMPS A. (1998) Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre. Ed.62. Barcelona.
- CUETOS, F. y CASTEJÓN, L. (2005) Disociación de la información conceptual y lingüística a partir de un estudio de caso. Revista de Neurología, 41:469-74
- DEL RIO, M.J. (2006). Consideraciones sobre el uso de los procedimientos naturalistas para la intervención en logopedia. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología. Vol. 26. nº 3, 139-145.
- DEL RIO, M.J.; GRÀCIA, M. (1996). Una aproximación al análisis de los intercambios comunicativos y lingüísticos entre niños pequeños y adultos. Infancia y Aprendizaje, 75:3-20.
- ETCHEPAREBORDA, M.C. (2002). *Detección precoz de la dislexia y enfoque terapéutico*. Revista de Neurología; 34 (supl.1):S13-S23.
- FEY, M.E.; WINDSOR, j.; WARREN, S. (1995) Language Intervention- Preschool Through the Elementary Years. Baltimore, Paul H. Brookes Publishing Co.
- GALLARDO JR., GALLEGO JL. (1993). Manual de logopedia escolar. Un enfoque practico. Aljibe. Granada.
- GALLEGO JL. (1999) Calidad en la intervención logopèdica. Estudio de casos. Aljibe. Málaga.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPT. D'ENSENYAMENT. Marc d'actuació dels CREDA: Criteris i objectius d'intervenció.
- GRACIA M. (2003) Comunicación y lenguaje en primeras edades. Intervención con familia. Milenio. Lleida
- JIMÉNEZ, J.E.; ORTIZ, M.R.; HERNÁNDEZ-VALLE, I.; GUZMAN, R; GONZÁLEX, G. (2002). La instrucción de la conciencia fonológica. En J.N. García (Coord.). Aplicaciones de Intervención psicopedagógica. Madrid: Pirámide.
- JIMÉNEZ, J.E.; ORTIZ, M.R. (1995). Conciencia Fonológica y aprendizaje de la lectura. Teoría, evaluación e intervención. Madrid: Síntesis.
- LEAL A. (1987). Construcción de sistemas simbólicos: la lengua escrita como creación. Gedisa. Barcelona.
- MARTÍN Mª P. (2003). La lectura. Procesos neuropsicológicos de aprendizaje, dificultades, programas de intervención y estudio de casos. Lebon. Barcelona.
- MONFORT M. (1984). La intervención logopèdica. II Simposi de Logopèdia. CEPE. Madrid.
- MONFORT M., JUAREZ, A. (1997). Los niños disfásicos. Descripción y tratamiento. CEPE. Madrid.
- PÉREZ PÉREZ, E. (1997). Cohesión y coherencia en las narraciones de niños y niñas con Trastorno Específico del lenguaje. Rev. De Logopedia, Foniatría y Audiología. Vol. XVII.
- PÉREZ PÉREZ, E; LLANO, C.; VILA, C. (2006). Test de Lectura y Escritura. TEYL. Lebón. Barcelona.
- PÉREZ PÉREZ, E.; SERRA, M. (2003). Análisis del retraso del lenguaje. Ariel. Barcelona.
- SUPPORTS. (1999) El desenvolupament del llenguatge i l'enfocament d'intervenció naturalista. Monogràfic. Vol. 3 nº 1.
- Asociación Dislexia y Familia. Cómo pueden aprender los alumnos con dislexia.

www.revneurol.com

www.disfam.net